

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/13/2018
Identifikačné číslo spisu: 7017200022
Dátum vydania rozhodnutia: 31.07.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7017200022.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Soni Langovej, v právnej veci žalobcu: U. K., C. Z. X, E., právne zastúpeného JUDr. Ivetou Rajťákovou, advokátkou so sídlom Košice, Štúrova 20, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa - ústredie, Bratislava, Ulica 29. augusta 8 a10 v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej z 11. novembra 2016, č. XXX XXX XXXX X o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 7. novembra 2017, č. k. 2Sa/2/2017-72, t a k t o

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 7. novembra 2017, č.k. 2Sa/2/2017, z a m i e t a .

Žalobca má nárok na náhradu trov kasačného konania voči žalovanej v rozsahu 0%.

Odôvodnenie

I.

1.Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom zo dňa 7. novembra 2017, č. k. 2Sa/2/2017-572 podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol správnu žalobu o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného vo veci zamietnutia žiadosti o starobný dôchodok. Žalovaný napadnutým rozhodnutím generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne podľa §218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietol odvolanie žalobcu proti prvostupňovému rozhodnutiu Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 11. novembra 2016 č. XXX XXX XXXX X a toto rozhodnutie potvrdil.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej preskúmal podľa § 190 SSP, vec prejednal na verejnom pojednávaní (§107 ods. 1 písm. a/ SSP) a po oboznámení sa s pripojeným

administratívnym spisom žalovaného a prvostupňového správneho orgánu v intenciách §21, §174 ods. 1,2 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) a podľa § 65 ods. 1,2 a § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a príslušných ustanovení SSP a dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

4. Krajský súd mal z obsahu spisov a vyjadrení účastníkov konania za preukázané, že žiadosťou spísanou dňa 13. apríla 2016 žalobca požiadal o priznanie starobného dôchodku, ktorý žiadal priznať od X. B.XXXX, t.j. od dovŕšenia 58 rokov veku. Zamestnanie žalobcu zaradené do I. pracovnej kategórie trvalo v roku 1999 do 23. decembra 1999 (spolu 357 dní). Celková započítaná doba zamestnania žalobcu je 42,4959 rokov, čo je 15511 dní, z toho v I pracovnej kategórii 5867 dní, v II. pracovnej kategórii 0 dní a v III. pracovnej kategórii 8694 dní. Z obsahu spisov krajský súd zistil, že žalobca dňa 21. februára 1999 utrpel pracovný úraz, v dôsledku ktorého bol od 24. decembra 1999 uznaný invalidným podľa §29 ods. 3 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. Z vykonaného dokazovania, oboznámením sa okrem iného s evidenčným listom dôchodkového zabezpečenia, ktoré vyhotovil zamestnávateľ žalobcu V., vyplynulo, že roku 1999 má žalobca započítaných 8 dní v III. pracovnej kategórii; III. pracovnú kategóriu má započítanú aj v ďalších rokoch 2000-2003. Tvrdenie, že po nástupe do zamestnania pracoval, resp. jeho zamestnanie bolo vedené v I. pracovnej kategórii krajský súd vyhodnotil za nepravdivé.

5. S poukazom na uvedené krajský súd dospel k záveru , že ku dňu 31. december 1999 nebolo zamestnanie žalobcu zaradené do I. alebo II. pracovnej kategórie, pre účely ustanovenia §174 ods. 1,2 zákona č. 100/1988 Zb. nebolo významné, že žalobca bol poberateľom invalidného dôchodku. Z citovaného ustanovenia nevyplýva, že by poberanie invalidného dôchodku sa hodnotilo ako náhradná doba považovaná za dobu zamestnania získanú vo zvýhodnenej pracovnej kategórii. Táto doba bude zhodnotená v nároku na starobný dôchodok, na ktorý mu vznikne nárok po dovŕšení veku 62 rokov.

6.O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 167 ods. 1 SSP , podľa ktorého žalobca nemal v konaní úspech, preto mu nárok na náhradu trov konania nevznikol.

II.

9. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

10. Namietal, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

11. Uviedol, že nesprávne právne posúdenie veci krajským súdom spočíva v tom, že tento nesprávne aplikoval ust. § 174 ods. 1,2 zákona č. 100/1988 Zb., keď vec posúdil tak, že pre splnenie podmienky uvedenej v §174 ods. 1 písm. c/ zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s podmienkou trvania zamestnania I. pracovnej kategórie k 31. decembru 1999 sa za zamestnanie nepovažuje ako náhradná doba poberanie invalidného dôchodku. V uvedenej súvislosti poukázal na ustanovenie §9 ods. 1 písm. h/ zákona č. 100/1988 Zb. v znení platnom v čase priznania invalidného dôchodku a na rozhodnutie č. XXX XXX XXXX zo dňa 9. júna 2000 o priznaní invalidného dôchodku od 24. decembra 1999 ako aj na celkovú dobu zamestnania žalobcu, ktoré trvalo 42,4959 rokov. Na základe uvedeného mal za to, že po právoplatnom rozhodnutí o priznaní invalidného dôchodku od 24. decembra 1999, teda odo dňa nasledujúceho po tom, čo prestal vykonávať zamestnanie zaradené do I. pracovnej kategórie považuje doba poberania invalidného dôchodku za dobu trvania I. pracovnej kategórie.

13. Vzhľadom na uvedené, žalobca uzavrel, že sú dané dôvody kasačnej sťažnosti podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP a navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok a vec mu vrátil na ďalšie konanie a priznal mu náhradu trov konania v celom rozsahu.

III.

14. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadril písomne. Kasačnú sťažnosť žalobcu považoval za bezdôvodnú a navrhol, aby odvolací súd kasačnú sťažnosť zamietol podľa §461 SSP.

IV.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. g/ SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti (§ 453 ods. 1,2 SSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p.) a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

16. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

17. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

18. Podľa § 135 ods. 1 SSP, na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

19. Podľa § 177 ods. 1 SSP, správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy.

20. Predmetom konania o kasačnej sťažnosti v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým postupom podľa § 190 SSP zamietol správnu žalobu v sociálnej veci. Žalovaný týmto rozhodnutím zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie, č. XXX XXX XXXX X zo dňa 11. novembra 2016 vo veci zamietnutia žiadosti o starobný dôchodok od dovŕšenia 58 rokov veku žiadateľa.

21. Podľa § 21 ods. 1 písm. d/ zákona č. 100/1988 Zb. občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. i) až l).

22. Podľa § 174 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. občan, ktorý vykonával pred 1. januárom 2000 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31. decembri 1999 nárok na starobný dôchodok tiež, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň

a) 56 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 14 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/, prípadne 9,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 19 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 19 rokov v službe I. kategórie funkcií,

b) 57 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 13 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a), prípadne 9 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 18 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 18 rokov v službe I. kategórie funkcií,

c) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 12 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/ prípadne 8 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 16 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 16 rokov v službe I. kategórie funkcií alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií, alebo

d) 59 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 11 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/, prípadne 7,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 15 rokov v zamestnaní

uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až l/ alebo 15 rokov v službe I. alebo II. kategórie funkcií.

23. Podľa § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31. decembru 1999; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb.

24. Podľa § 9 ods. 1 písm. h/ zákona č. 100/1988 Zb. v znení platnom do 31. decembra 1999 ak zamestnanie trvalo aspoň rok započítavajú sa doňho tieto náhradné doby: doba poberania invalidného dôchodku alebo dávky, ktorá sa od 1. januára 1957 považuje za invalidný dôchodok. V poznámke pod čiarou je uvedený § 3 vyhlášky Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia č. 1/1957 Ú.l. (Ú.v.), ktorou sa ustanovujú podrobnosti k prechodným ustanoveniam zákona o sociálnom zabezpečení.

25. Právne vzťahy dôchodkového poistenia (zabezpečenia) sa posudzujú podľa právnych predpisov účinných v čase ich vzniku, pokiaľ zákon výslovne neučí inak. (R 76/2013)

26. Najvyšší súd z obsahu súdneho spisu, ktorého súčasťou tvoril pripojený administratívny spis zistil, že žiadosťou spísanou dňa 13. apríla 2016 žalobca požiadal o priznanie starobného dôchodku, ktorý žiadal priznať od X. B. XXXX, t.j. od dovŕšenia 58 rokov veku. Z evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia zo dňa 15. decembra 1999, ktorý je potvrdený bývalým zamestnávateľom N.K. bolo preukázateľne zistené, že zamestnanie žalobcu zaradené do I. pracovnej kategórie trvalo v roku 1999 do 23. decembra 1999 (spolu 357 dní). Zamestnávateľ na druhej strane evidenčného listu poznamenal „mimo evidencný stav od 24. decembra 1999 do 31. decembra 2000“. Od nasledujúceho dňa, t.j. od 24. decembra 1999 mu bol rozhodnutím zo dňa 9. júna 2000 č. XXX XXX XXXX priznaný úrazový invalidný dôchodok podľa § 29 ods. 3 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov od 15. novembra 1999 na následky pracovného úrazu zo dňa 21. februára 1999.

27. Z podkladov súdneho spisu, vrátane dávkového spisu žalovanej vyplynulo, že v dôsledku pracovného úrazu žalobcovi vznikol právny nárok v roku 2004 aj na úrazovú rentu, ktorá je prekvalifikovaná z náhrady za stratu na zárobku. Z uvedeného titulu sa za menovaného z fondu úrazového poistenia do fondu dôchodkového poistenia neodvádza poistné.

28. Žalobca v kasačnej sťažnosti namietal nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie pri aplikácii ustanovenia § 174 ods. 1,2 zákona č. 100/1988 Zb. keď vec posúdil tak, že pre splnenie podmienky uvedenej v ustanovení § 174 ods. 1 písm. c/ zákona č. 100/1988 Zb. v spojení s podmienkou zamestnania I. pracovnej kategórie k 31. decembru 1999 sa za zamestnanie nepovažuje ako náhradná doba „poberanie invalidného dôchodku“. Podľa § 9 ods. 1 písm. h/ zákona č. 100/1988 Zb. znení platnom tak v čase priznania invalidného dôchodku ako aj k 31. 12.1999 ak zamestnanie trvalo aspoň rok, započítavajú sa doňho tieto náhradné doby:

h/doba poberania invalidného dôchodku alebo dávky ktorá sa od 1. januára 1957 považuje za invalidný dôchodok.

29. Podľa § 29 ods. 3 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. občan je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je neschopný vykonávať akékoľvek sústavné zamestnanie. Priznanie dávky bolo podložené objektívne zisteným zdravotným stavom, posúdeným príslušnou posudkovou komisiou.

30. Zásada, že ak zamestnanie trvalo aspoň rok započítavajú sa doňho ako náhradná doba aj doba poberania invalidného dôchodku je potrebné posudzovať pre účely doby trvania pracovného pomeru (podľa § 103 ods. 1 zákonník práce č. 65/1965 Zb). V zmysle citovaného ustanovenia zákonníka práce je v osobnom liste dôchodkového poistenia, ktoré je prílohou preskúmaného rozhodnutia, uvedená doba poberania invalidného dôchodku v roku 1999 v počte 8 dní, konkrétne od 24. decembra 1999 do 31. decembra 1999. Túto skutočnosť navrhovateľ nenamietal.

31. Na základe uvedeného možno konštatovať, že dňa 23. decembra 1999 sa ukončilo trvanie

zamestnania žalobcu pre dôchodkové účely v I. pracovnej kategórie (v zmysle §14 ods. 2 písm. f/ zákona č. 100/1988 Zb.) .

32. Konanie o invalidný dôchodok sa začalo na žiadosť žalobcu. Žiadosť o invalidný dôchodok bola spísaná dňa 30. novembra 1999. Na strane 3 žiadosti je uvedený dátum priznania dôchodku 24. december 1999. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka E. , posudkovej komisie č. 1 v E. z 23. novembra 1999 vyplýva, že invalidita bola určená odo dňa 15. novembra 1999. Žiadosť o invalidný dôchodok od 24. decembra 1999 je vlastnoručne podpísaná žiadateľom. Pokiaľ žalobca kladie Sociálnej poisťovni za vinu samotný dátum vzniku právneho nároku na invalidný dôchodok, je potrebné poznamenať, že v dôsledku pracovného úraz, bol žalobca odškodnený popri invalidnom dôchodku aj náhradou za stratu na zárobku, ktorý bol prekvalifikovaný na úrazovú rentu.

33. Zmiernenie zákonom stanovených podmienok započítania náhradnej doby ako doby zamestnania nie je možné. Ak bol žiadateľ o dávku takýmto postupom poškodený, mohol sa domáhať náhrady vzniknutej škody podľa osobitného predpisu.

34. Vzhľadom na vyššie uvádzané skutočnosti, najvyšší súd námietky žalobcu uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil ako nedôvodné, keď tieto neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Z týchto dôvodov potom najvyšší súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSPako nedôvodnú zamietol.

35. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší súd tak, že žalobcovi, ktorý nemal v tomto konaní úspech, právo náhradu trov konania (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP).

36. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.